

gaa sine Lektier hver Dag hjemme, har han nok at bestille. Ved Siden deraf skal han regne matematiske Opgaver, skrive danske Stile og, naar han kommer længere frem, ogsaa Versioner fra de fremmede Sprog. En Dreng, der ikke er mere end middelgodt begavet og har tilstrækkeligt hjemligt Opsyn til, at han skal gøre sin Pligt, vil da være beskæftiget mindst 2—3 Timer i sit Hjem. Det vil sige, at dette Barn byder man et aandeligt Arbejde paa 9—10 Timer om Dagen. Naar vi nu betænke, at der i vore Dage arbejdes for, at det rent legemlige Arbejde — og man tør vel gaa ud fra, at dette ikke udøves med en saadan Intensitet, at de tilstedeværende Kræfter anspændes ud over det rimelige — for voksne og stærke Mænd skal indskrænkes til 8 Timer, saa synes det allerede at være en urimelig Ting, at de Børn, der skulle præpareres til at indtage store Stillinger — helst da — skulle have et aandeligt Arbejde paa 9—10 Timer. Men naar man sammenligner det med, at af de Adjunkter, der ansættes i Henhold til denne Lov, tør man ikke kræve mere end 4 Timers aandeligt Arbejde om Dagen — de skulle nemlig kun undervise 4 Timer om Dagen — synes jeg, at dette er ganske absurd.

Maa jeg bemærke med det samme, at det hjælper ikke, at man henviser til, at der mellem de Timer, hvori der undervises, ogsaa ere Gymnastiktimer. Det hjælper heller ikke, selv om det blev vedtaget, at Sløjd skulde være tvungent Fag, og at altsaa Sløjdtimerne gaa med ind mellem de 36 Timer. Jeg siger udtrykkelig, det hjælper ikke, thi det er ganske vist en meget udbredt Overtro, at Gymnastik- og Sløjdtimer i Virkeligheden ere Hviletimer for Eleverne, men de nyere Undersøgelser have vist, at dette langt fra er Tilfældet. Jeg erindrer fra min egen Skoletid, at naar jeg havde været til Gymnastik, var det mig næsten ganske umuligt at følge med i den næste Time. Jeg har ved at tænke paa det mere haft den Opfattelse, at det maatte formodentlig være, fordi jeg var saadan en Pibestilk af en Dreng. Men jeg har nu ved at læse nogle pædagogiske Afhandlinger derom set, at det kan i hvert Fald have en anden Aarsag. Det er nemlig godtgjort ved Maalinger, at den aandelige Træthed, som følger efter Gymnastik og Sløjd, endogsaa er meget høj og ikke ringere end den aandelige Træthed, som følger efter de allervanskeligste Fag som f. Eks. Græsk, Latin og Matematik. Det er ikke en Paastand, jeg udslynger,

men det er noget, som er videnskabeligt godtgjort ved nøjagtige Træthedsmaalinger af Børn, at Gymnastik staar med Hensyn til at frembringe aandelig Træthed over de allerfleste af de Fag, der undervises i. Jeg siger derfor udtrykkelig, at det nytter ikke noget at henvise til, at Gymnastik er mellem disse 36 Timer, og det nytter heller ikke noget, hvis man putter Sløjd ind og siger: Nu have vi taget saa meget af Læsefagene. Jeg tror, at man skylder den legemlige Udvikling alt muligt Hensyn, jeg ser med Glæde, at der er megen Gymnastik, og jeg kunde i og for sig godt gaa med til at lade Sløjd være obligatorisk Fag, men jeg kan ikke deraf lade mig forlede til at opgive Fordringen om, at Timetallet maa indskrænkes.

Se, jeg tror nu, at disse sidste Elever, jeg talte om, den fjerde Afdeling, de, der ere middelgode og pligttopfyldende, eller som blive holdte til at opfylde deres Pligt, ville lide aandeligt og fysisk under deres Skolegang, hvis de da ikke paa et vist Tidspunkt begynde at lære det, som saa mange andre kunne, nemlig at snyde sig fra deres Pligter. Nu er det, jeg mener, at det bør ikke være saadan, at man i Virkeligheden stiller Eleven Valget imellem at overlæse sig selv eller at snyde sig fra sin Pligt. Det ene er et intellektuelt Nederlag, det andet et moralsk Nederlag, og derfor burde man ordne det saaledes, at man ikke krævede mere af dem, end hvad et normalt Barn med nogenlunde rimelig Anstrængelse kunde yde.

Saa spørger man: Ja, hvad skal man gøre derved? Den ærede Ordfører var jo inde paa dette Spørgsmaal, og han var egentlig inde paa, at det kunde ikke nytte noget at indskrænke Timerne. Det laa maaske ogsaa mere nær at skride til at indskrænke Antallet af Fagene, og jeg vil sige, at dette var vistnok fortræffeligt. Jeg er ganske overbevist om, at det er fuldstændigt meningsløst at undervise i saa mange Fag, som vi gøre nu, det er fuldstændigt meningsløst ikke alene i den højere Almenskole, men det er ved at blive meningsløst ogsaa i Almueskolerne, og jeg er ganske overbevist om, at naar vi en Gang skulle til Bunds med en Skole-reform, maa vi komme dertil at tage fat paa dette Spørgsmaal, at koncentrere Undervisningen mere paa enkelte Fag og lade være med den fortvivlede Spredthed. Men for Øjeblikket er det vist ganske haabløst, thi medens man nok i al Almindelighed kan faa Tilslutning til en saadan Tale som den, at Undervisningen er alt for